

UKE 6 2020: #FORVENTNINGSFRI

OPPGAVER FOR 8. - 10. TRINN

FORSKJELLEN MELLOM PORNO OG SEX

Ifølge Barn og medier-undersøkelsen fra 2018 har 42 prosent av ungdom i alderen 13 til 18 år sett porno på nett. Dette er noe som bekymrer mange – fra foreldre og lærere til politikere. Forskningen tyder imidlertid på at pornobruk ikke nødvendigvis er skadelig, og at unges oppfattelse av pornoens virkelighetsnærhet påvirker forholdet mellom pornobruk og negative følger. Jo mer realistisk ungdom oppfatter pornoen som, desto flere og mer alvorlige konsekvenser har den.

Slike funn understreker viktigheten av å skape dialog og refleksjon med ungdommer rundt forskjellen mellom porno og sex. I tråd med kompetansemålene i læreplanen kan man f.eks. diskutere hvorfor pornografiens bruk av kjønnsstereotyper og seksuell vold, samt fokus på prestasjon i stedet for gjensidig glede og intimitet, er problematisk. Bare husk at det må gjøres på et teoretisk nivå – det er ulovlig å vise frem pornografisk innhold til barn og unge under 18 år.

I dette heftet har vi samlet fem øvelser fra Uke 6-materiellet for 8.-10. trinn som på ulike måter omhandler sex og porno. Disse kan brukes samlet som et tverrfaglig undervisningsforløp i rekkefølgen de presenteres i her, eller som enkeltstående oppgaver i ulike fag. Dersom du ønsker tilgang til hele Uke 6-materiellet, kan du registrere deg som underviser på www.uke6.no – helt gratis!

TIPS TIL UNDERVISNINGEN

Trivsel og trygghet er en viktig forutsetning for at elevene skal kunne utvikle seg personlig, sosialt og faglig. Forskning viser at også seksualitetsundervisningen burde foregå i et trygt og inkluderende læringsmiljø for å utgjøre en forskjell for elevene. Derfor er det viktig at du som underviser skaper gode rammer for seksualitetsundervisningen i din klasse. Sex og Politikk anbefaler at seksualitetsundervisningen bygger på følgende prinsipper:

- At det er respekt for ulikheter (for eksempel knyttet til etnisitet, familiebakgrunn, utseende, meninger, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk)
- At ord og utsagn som diskriminerer eller sier noe negativt om andre ikke aksepteres
- At ingen skal føle seg baksnakket eller krenket
- At man unngår å snakke om personlige opplevelser, men heller drøfter tematikken gjennom fiktive eksempler
- At alle vet hva som skal skje i undervisningen
- At alle deltar, men man har mulighet til å melde pass
- At man snakker i et «lukket rom» - det vil si at det ikke etterpå snakkes med klassekamerater om hva andre har sagt og gjort i undervisningen

Vi anbefaler også at seksualitetsundervisningen begynner med at underviser og elever lager tilpassede avtaler for hvordan undervisningen skal foregå, basert på klassens sammensetning og miljø. En avtale om at man ikke snakker privat eller svært personlig om seg selv, kan øke tryggheten for de elevene som er utsatt for å bli ertet. Avtaler om at man skal lytte til hverandre og ikke le av det de andre sier, kan også være viktige.

FORMÅL

- Elevene skal oppleve at de har mulighet til å spørre om og få svar på ting de lurer på.
- Elevene skal kunne finne gode svar på spørsmålene som klassekameratene har stilt.

FAGLIG RELEVANS

Naturfag, samfunnsfag, KRLE og norsk.

TIDSBRUK OG UTSTYR

- 1-2 skoletimer
- Eske som kan brukes som "postkasse"

BESKRIVELSE

I forkant av arbeidet med Uke 6 sier underviseren til elevene at det vil stå fremme en "postkasse" i klasserommet, der alle kan legge lapper med anonyme spørsmål. Formålet med postkassen er å sikre at alle skal få mulighet til å stille spørsmål som de kanskje ikke vil stille høyt i klassen.

Vi anbefaler at elevene får noen minutter til å skrive ned spørsmålene sine i begynnelsen av undervisningsopplegget. Det skal ikke skrives navn på lappene, og elevene skal ikke lese opp det de har skrevet. Hvis elevene ikke vet hva de skal skrive, kan de late som om de skriver noe og brette sammen arket. Alle spørsmålene legges deretter i postkassen, og elevene oppfordres til å legge flere spørsmål i kassen i de neste dagene.

Før man jobber med spørsmålene, leser underviseren gjennom de og sjekker eventuelt opp på faglig innhold, f.eks. på Ung.no hvor det finnes kvalitets-sikrede svar på barn og unges spørsmål om sex og

kropp. Arbeidet med elevenes spørsmål kan deretter foregå samlet eller fordelt over en lengre periode, der det tas opp et par spørsmål hver gang man har seksualitetsundervisning. I denne øvelsen kan elevene stille spørsmål som faller til ulike fagområder. Dersom flere undervisere har et tverrfaglig samarbeid, enten i uke 6 eller ellers i året, kan spørsmålene fordeles til de aktuelle faglærerne, eventuelt til skolehelsetjenesten.

Spørsmålene gjennomgås som følger:

- Spørsmålet leses høyt for klassen. Underviseren spør elevene om de har forslag til et svar, og sammen søker elever og underviser å finne frem til ett eller flere riktige svar.
- Avhengig av spørsmålets natur kan underviseren velge å utvide spørsmålet ved for eksempel å stille supplerende spørsmål til elevene om det samme emnet.
- Deretter leser underviseren opp et nytt spørsmål og gjennomgår det på samme måte. Dette fortsetter til alle spørsmålene er gjennomgått.

Eldre elever kan selv prøve å finne svar på enkelte spørsmål via nettet, i bøker eller i annet materiell. Dette gir også anledning til å arbeide med informasjonssøking på nett og hvordan man forholder seg kritisk til den informasjonen man finner.

På www.sexfordeg.no gir ulike guider informasjon om blant annet kropp, pubertet, prevensjon, grenser og krenkelser, kjønn og likestilling. Det finnes også en rekke andre kvalitetssikrede informasjonstjenester på nett, deriblant www.ung.no, www.korspahalsen.no og www.barneombudet.no/spor-barneombudet/

MÅL

- Elevene kan gjøre kritiske vurderinger og ta personlig stilling.
- Elevene kan respektere andres standpunkter, og at disse kan være forskjellige fra deres egne.
- Elevene kan reflektere individuelt og i fellesskap rundt øvelsens temaer.

FAGLIG RELEVANS

KRLE, samfunnsfag og naturfag.

TIDSBRUK OG UTSTYR

- 10-25 minutter

BESKRIVELSE

Elevene og underviseren sitter på stoler i en sirkel. Underviseren leser et utsagn høyt, og elevene vurderer individuelt om de er enige eller uenige i utsagnet. Hvis de er uenige, blir de sittende på stolen. Hvis de er enige, reiser de seg og bytter plass med andre som også er enige. Hvis det bare er én som reiser seg, bytter man plass med underviseren.

Underveis, eller etter at alle utsagnene er blitt lest høyt, spør underviseren: «Var det noen utsagn der dere var i tvil om hvorvidt dere skulle reise dere eller bli sittende?». Her kan man ta tak i tvilen og nyanseringene hos elevene, og dette er det spesielt interessant å snakke med dem om.

Samtalen fortsetter med utgangspunkt i hva elevene selv tar opp. Underviserens rolle er å få elevene til å utdype sine synspunkter med åpenhet og respekt, f.eks gjennom å spørre «Hvorfor tror du at du var i tvil her?» og «Kan du fortelle litt mer om det?».

Utsagn til øvelsen:

- I dag er det fint vær
- Det er vanlig å klemme og kysse vennene sine
- Mange er nervøse første gang de kysser noen
- Mange kysser hverandre fordi de ser at andre gjør det
- Det er greit å være kjærester uten å være forelsket
- Når man er kjærester skal man kysse og ta på hverandre under klærne
- Det er greit å kysse uten å være kjærester
- Det er greit å ha sex uten å være kjærester
- Det kan være vanskelig å vite om man har lyst til å kysse og ta på hverandre
- Det er greit å flørte med andre selv om man har kjæreste
- Det er greit å kysse andre når man har kjæreste
- Mange ungdommer har sett på porno på nettet
- Mange foreldre er bekymret for at deres barn ser på porno
- Ungdommer er flinke til å skille mellom porno og virkelighet
- Mange foreldre vet ikke hvordan de skal snakke med barna sine om kjærester og se
- Mange synes det er pinlig å snakke om sex

Man kan oppleve at elevene ikke alltid gir uttrykk for egne meninger, men heller «gjør som de andre». Det er imidlertid en helt naturlig reaksjon, og betyr ikke nødvendigvis at de ikke reflekterer selv. Som underviser kan man ta tak i dette ved å tilføye utsagnet «Det kan være vanskelig å mene noe annet enn andre». Det er viktig at man ikke presser elevene til å delta i samtalen. Det er helt greit bare å lytte til det de andre sier dersom man helst vil det.

FORMÅL

- Elevene kan reflektere over hva sex er, og hvordan sex kan være en positiv opplevelse.
- Elevene kan gi eksempler på hvordan mennesker har forskjellige ønsker og syn på sex.

FAGLIG RELEVANS

Naturfag.

TIDSBRUK OG UTSTYR

- 20-45 minutter
- Arbeidsarkene til øvelsen
- Saks til hver gruppe

BESKRIVELSE

Begynn med å fortelle elevene at de skal arbeide med en øvelse som handler om sex og hva sex er. Elevene deles inn i grupper på 3-4 personer og arbeidsark gis ut til hver av gruppene. Arbeidsarket består av en rekke tegninger med forskjellige seksuelle og intime situasjoner. Gruppene klipper ut tegningene slik at de fremstår som små kort.

Gruppene får så i oppgave å dele tegningene inn i to bunker. I den ene bunken legger de tegninger som de mener er sex, og i den andre bunken legger de tegninger som de mener ikke er sex. Gruppene skal sammen vurdere hvert kort og bli enige om fordelingen de gjør.

Gruppene får 5-7 minutter til å bli enige før hver av gruppene presenterer hva de er kommet frem til for resten av klassen og gir en oppsummering av diskusjonene de har hatt i gruppene. Etter presentasjonene, tilrettelegger læreren for fellesdialog som en oppsummering på øvelsen.

Man kan ta utgangspunkt i følgende spørsmål:

- Hva forteller disse tegningene om sex?
- Kan man ha sex alene?
- Kan man ha sex uten å ha fysisk kontakt – over telefon, via sms og så videre?

- Er sex alltid forbundet med lyst?
- Er sex alltid deilig/godt?
- Er sex alltid forbundet med samleie (pene- trering)?
- Foregår sex i kroppen eller i hodet?
- Kan dere nevne noen eksempler på tegninger som gruppen hadde særlig vanskelig å bli enige om? Hvorfor tror dere det var vanskelig å bli enige?
- Hvilke forskjeller og likheter mellom gruppenes fordelinger av kortene la dere spesielt merke til? Hva forteller disse forskjellene og likhetene oss om hva som er sex og hva som ikke er sex?
- Hvor tror dere unges forestillinger om sex kommer fra?
- Hvilke fordeler og ulemper kan det føre med seg om man i en seksuell relasjon, har forskjellige oppfattelser av hva som er sex og hva som ikke er sex?
- Hvordan kan man håndtere utfordringene som kan oppstå knyttet til at man har forskjellige oppfattelser av sex?
- Hva er det som kan være positivt ved å ha sex? (For eksempel ved å ha sex med seg selv, ved å ha sex med en partner og så videre?).
- Hvilke negative konsekvenser kan det å ha sex ha?
- Hvis denne oppgaven ble stilt til 8 grupper

hvor deltakerne var cirka 50 år eldre enn dere, hvilke forskjeller og likheter tror dere det ville vært mellom de eldre deltakernes svar og deres svar?

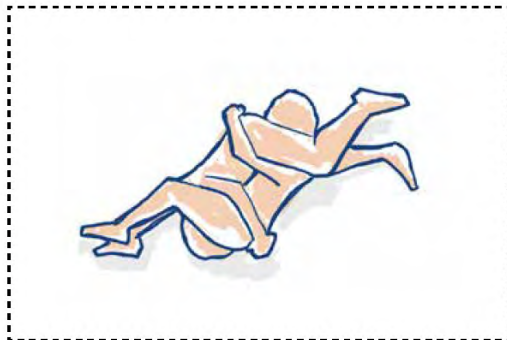
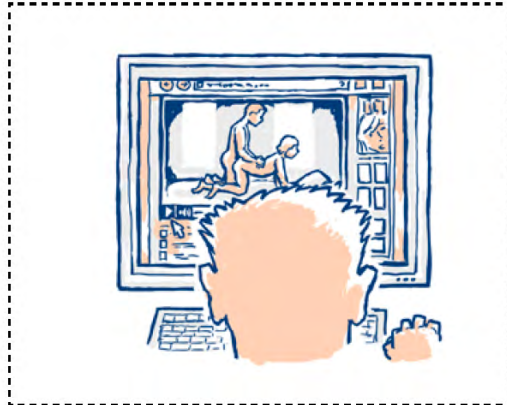
- Hvordan tror dere synet på sex og lysten til sex kan utvikle og endre seg i løpet av livet?
- Hvem kan man snakke med dersom man har spørsmål om eller føler seg usikker på noe rundt sex (for eksempel foreldre, venner, legen, anonyme rådgivningstjenester på nett)?

Et viktig poeng i denne oppgaven er at hva man selv definerer som sex er veldig individuelt. Selv om mennesker har ulike definisjoner av sex, tror man ofte at andre har den samme definisjonen som man selv har. Dette gjelder også det at man har forskjellige ønsker og preferanser, men er tilbøyelig til å tro at andre har de samme ønsker og preferanser. Tegningene inkluderer derfor også relasjoner mellom både mann/mann og kvinne/kvinne, onani, oralsex og sexfantasier – nettopp for å gi elevene innblikk i at sex er mer enn et heteroseksuelt samleie og at sex kan være mange ulike handlinger.

HVA ER SEX?

ARBEIDSARK 1

MÅL

- Elevene skal forstå hva porno er.
- Elevene skal kunne skille mellom porno og sex.
- Elevene skal vite hvem de kan snakke med om seksualitet.

FAGLIG RELEVANS

Norsk, samfunnsfag og naturfag.

TIDSBRUK OG UTSTYR

- 1-2 skoletimer
- Øvelsens arbeidsark

BESKRIVELSE

Begynn med å fortelle elevene at de nå skal lese en tekst som handler om pornobransjen. Etter at elevene har lest teksten, kan de gjerne tanke-skrive litt for seg selv i et par minutter, før du innleder en klassesamtale.

Det vil variere i hvilken grad elevene har erfaring med eller tanker om porno. Vær derfor forberedt på at dette er en klassesamtale hvor du som underviser kan måtte ta tydelig styring og gjøre en del av refleksjonene for elevene. Vær likevel åpen for at elevene kan komme med egne tanker og innspill, uten å utlevere seg selv eller andre.

Forslag til spørsmål:

- Er det noen forskjeller mellom sex i pornofilmer og sex i virkeligheten? Hvilke?
- Hva er mange av de som lager porno mest opptatt av?
- Hva er samtykke og grenser? Hvordan viser vi våre grenser og respekterer andres?
- Hva er omsorg? Hvordan viser vi det?
- Hva er respekt? Hvordan viser vi det?
- Hvordan snakker aktørene om sex på pornofilm?
- Hva betyr det å lytte til seg selv?
- Hvordan vet man om man er klar til å ha sex?
- Hvem kan du snakke med om porno og/ eller seksualitet, dersom du har behov for det?

Det er mye som har endret seg i barns hverdag knyttet til medievaner og det digitale, og vi vet at det i dag er mange barn som møter porno på nett og mobil lenge før de er klare for å ha sex selv og lenge før den seksuelle lavalder. Å se porno trenger ikke være skadelig, men det er viktig å prate med ungdom om porno slik at de kan forstå det de ser på en bedre måte.

Det er viktig at ungdom får vite at det er ulovlig at en voksen viser dem porno. Det er også viktig at de vet at de er normale enten de synes porno er spennende eller ekkelt, men at filmene ikke er ment for barn. Fortell barna hvor de kan henvende seg til en voksen på skolen eller i nærmiljøet om de ønsker å snakke om noe de har sett og opplevd, eller om de har spørsmål om seksualitet.

HVA ER PORNO, OG HVORFOR SNAKKE OM DET?

Tekst av Caroline Omberg
Foredrags- og kursholder, skribent,
lærer- og terapistudent.

Foto: Caroline Omberg

Porno er jammen ikke et lett tema å snakke om. Voksne blir ofte flau og rare når vi snakker om porno. Noen barn synes det er skummelt å tenke på at porno finnes, mens andre synes det er spennende. Begge deler er helt naturlig. Noen vet egentlig ikke helt hva porno er. Ja, for hva er porno egentlig?

Når vi snakker om porno, tenker vi på en spesiell type sex på film og bilder. Porno er ikke for barn, men allikevel er det blitt slik at mange barn og ungdommer oppdager porno, før de blir så store at de begynner å ha sex selv. Derfor kan det være lurt å vite litt om hva porno er og hva det ikke er, slik at man ikke får helt feil inntrykk av sex.

Den sexen man ser på pornofilm er ofte ekstrem, og de gjør mange rare ting med kroppen og kjønnsorganene sine som man sjelden gjør i virkeligheten. Noen synes dette er veldig spennende å se på. Noen synes det er skummelt eller skremmende, og noen synes det ser ekkelt ut. Andre synes kanskje det bare er morsomt. Mange synes det kiler i magen eller mellom beina når de ser porno. Alt dette er helt normalt.

Uansett hva man føler, så er det fint å vite at det de gjør på pornofilm er et slags skuespill. Mye

porno-sex er ganske annerledes enn sånn voksne mennesker har sex når de skal ha det godt med hverandre. Det vet jeg, for jeg har nemlig sett hvordan en slik film blir laget.

Den måten de hadde sex på var ganske ulik hvordan jeg har sex med kjæresten min. Han er jo veldig glad i meg og jeg er veldig glad i ham. Da kan vi ha det gøy sammen, og vi er opptatt av å være omsorgsfulle og gode med hverandre. På pornofilm er de ikke alltid opptatt av å være gode eller å vise omsorg. De er mer opptatt av å sjokkere. Det er et skuespill.

Selv om det kan være spennende å se på porno, så synes jeg det er viktig at du vet at porno er ganske annerledes enn vanlig sex. Det er akkurat slik som at man ikke kjører bil i virkeligheten på samme måte som de gjør i en actionfilm eller i et dataspill. I virkeligheten fungerer det bedre å være mer respektfull, øm og følsom.

FØRSTE GANGEN

Første gang man har sex med noen, er det lurt å være litt forsiktig. På pornofilm er de ofte ikke særlig forsiktige. I porno får man også inntrykk av at selve penetreringen, altså å putte penis inn i vagina, eller et annet hull, er veldig viktig for sexen. Slik trenger det ikke å være på ordentlig.

PORNO PÅ NETT

ARBEIDSARK

Det er vanlig å utforske seksualiteten sin på andre måter, før man begynner med selve penetreringen. Denne utforskende måten å begynne med sex på, som ikke innebærer penetrering, ser man ikke så mye av i porno.

Å utforske seksualiteten sin betyr at man for eksempel onanerer og har det deilig med seg selv. Mange oppdager at de kan få orgasme når de tar på seg selv. Det kan være veldig godt, både for gutter og jenter. Etter hvert som man blir større, kan man begynne å utforske seksualitet sammen med en jevnaldrende som man føler seg trygg på og liker godt.

Noen liker bare å utforske med gutter, noen bare med jenter og noen liker begge deler. Hvis begge to har lyst, kan man kysse, og bruke både hender og munnen for å utforske hverandres kropp og gi hverandre nytelse. Noen begynner faktisk aldri med penetrering, fordi de bare ikke liker det. Slik er alle forskjellige. Det er mye annet man kan gjøre, som kjennes godt også. Det er ingen riktig måte å ha sex på. Det eneste som er viktig er at de som er med har ordentlig lyst og at det føles godt.

Å SNAKKE OM SEX, GRENSER OG LYST

Når man har sex i virkeligheten, så er det ikke viktig «å være flink». Det viktigste er at man har det godt. Da er det lurt å snakke sammen. Det gjør de ikke alltid så bra på pornofilm. For å ha det godt når du begynner å utforske seksualiteten din, er det først og fremst viktig å lytte til deg selv. Det er viktig at du forteller om dine egne grenser, og at du er sikker på at den du utforsker sammen med har like lyst som deg. Det er også fint om du tør å si i fra om hva du liker eller ikke liker, og om hva du har lyst til eller ikke har lyst til å gjøre. De som skal ha sex sammen må ha samtykke, som betyr at begge er enige i hva som skal skje og har lyst til å gjøre det.

Samtykke kan man vise både med kroppsspråk og med ord. Det er viktig å spørre den andre hvis du er usikker på hva de vil og ikke vil. Det gjelder også underveis når man har sex, og ikke bare i starten. På pornofilm snakker de ikke så mye om grenser. Det synes jeg er dumt, siden mange som ser på pornofilm derfor ikke lærer hvordan man kan prate med hverandre om seksualitet og grenser på en naturlig og god måte.

Når man spiller inn en pornofilm, skjer mesteparten av snakkingen før kameraet skrus på. Da diskuterer man hva man vil gjøre og hvem som skal gjøre hva. Noen ganger tar man utgangspunkt i hva skuespillerne liker og har lyst til, men veldig ofte er produsenten mer opptatt av hva som selger best eller skaffer mest klikk. Da velger de ofte å gjøre det som er mest sjokkerende. Derfor kan pornofilmer gi feil inntrykk av hvordan man egentlig kan ha det godt når man har sex.

MITT FØRSTE MØTE MED PORNO

Jeg så porno veldig tidlig. Jeg burde nok ikke ha sett det så tidlig. Jeg så porno hos en voksen nabo da jeg var bare fire eller fem år. Dette skjedde flere ganger, for han pleide ofte å ha pornofilm på TV-en når jeg var der. Det er faktisk ulovlig å vise barn porno, men det var ingen som snakket om det den gangen. Jeg skulle ønske noen voksne hadde snakket med meg om hva porno er og hvor forskjellig det er fra sex i virkeligheten.

Damene og mennene i pornofilm oppfører seg veldig spesielt, og viser ikke alltid respekt for hverandre eller for seg selv. Da jeg vokste opp trodde jeg at jeg burde være slik som jentene i pornofilmen for at gutter skulle like meg. Jeg trodde at det var viktigere å se bra ut og gjøre ekstreme ting enn å ha det godt. Jeg visste ikke hvor viktig det var å respektere min egen kropp, min egen nytelse og mine egne grenser og be-

PORNO PÅ NETT

ARBEIDSARK

hov. Det lærer man nemlig ikke på pornofilm.

Jeg skulle ønske noen hadde lært meg det. I dag vet jeg heldigvis hvor verdifull kroppen min er og at jeg fortjener å bare ha det godt når jeg har sex. Jeg vet at jeg aldri trenger å gjøre noe jeg ikke har lyst til og at ingen kan tvinge meg til noe som helst. Jeg vet at de som prøver å gjøre akkurat som på pornofilm, ikke har de beste sex-opplevelsene. Jeg vet at det er viktig å lytte til meg selv. Jeg vet at sex kan være vidunderlig, når jeg er glad i meg selv og respekterer kroppen min. Det synes jeg er fint.

Kort oppsummert:

- Pornografi og porno er det samme.
- Porno-sex og vanlig sex er ofte ulikt.
- De som lager porno er ofte mest opptatt av å sjokkere.
- I porno oppfører de seg noen ganger ufølsomt.
- Når du har sex i virkeligheten er det viktigste at du har det godt og lytter til deg selv.
- I virkeligheten setter man grenser.
- I virkeligheten må alle oppleve omsorg og respekt for å ha det godt.
- I virkeligheten må alle vise omsorg og respekt for at den andre skal ha det godt.
- Du kan utforske sex på gode måter uten penetrering

MÅL

- Elevene kan redegjøre for kunnskap om unge og sex.
- Elevene kan samtale om mulige konsekvenser av flertallsmisforståelser når det gjelder unge og sex.

FAGLIG RELEVANS

Norsk.

TIDSBRUK OG UTSTYR

- 1-3 skoletimer

BESKRIVELSE

Underviseren forklarer elevene at de skal gjøre en øvelse som handler om unge og sex, og de tankene elevene har om temaet unge og sex.

Hver elev fyller ut arbeidsarket med spørreskjemaet og leverer det til underviseren. Dette gjøres anonymt, og uten at elevene snakker sammen om egne svar.

Underviseren lager deretter en presentasjon med en grafisk framstilling som viser riktig svar på hvert spørsmål i quizen, og hvor stor andel av elevene som har svart henholdsvis A, B eller C på hver av de åtte spørsmålene. Resultatene vises samlet for alle elevene. **Svar på quizen er: 1C, 2A, 3C, 4C, 5B, 6C, 7B, 8B.**

Elevene deles deretter inn i mindre grupper og får utlevert en kopi av resultatene og arbeidsarket med spørsmål, samt en definisjon av begrepet «flertallsmisforståelser». Det settes av en tidsramme på ca. 20 minutter til å jobbe med besvarelsene og spørsmålene på arbeidsarket. Øvelsen avrundes med en oppsummering i plenum. Underviseren kan ta utgangspunkt i følgende spørsmål:

- Hvilke fakta om unge og sex overrasket dere mest?
- Hvilke fakta ble dere minst overraskede over?
- Hvilke refleksjoner av betydningen av flertallsmisforståelser ga øvelsen anledning til?
- Hvor utbredt tror dere flertallsmisforståelser er når det gjelder unges seksuelle adferd?
- Hvilke andre eksempler på flertallsmisforståelser i forhold til unge og sex kommer dere på (for eksempel antall partnere, hvor ofte man har sex, bruk av porno, seksuell praksis)?
- Hvem har et medansvar for eventuelle flertallsmisforståelser (mediene, reklame, porno, de unge selv ...)?
- Hva kan man gjøre for å forhindre at flertallsmisforståelser for eksempel fører til sosiale overdrivelser, hvor unge overdriver fortellinger om egne handlinger, fordi de gjerne vil ligne andre unge (og gjøre det de tror andre unge gjør – men som kanskje slett ikke har rot i virkeligheten)?
- Hvor tenker dere at det er best å søke etter informasjon og fakta om unge og sex?

Øvelsen kan gjennomføres som en undersøkelse blant flere elever på skolen. For eksempel kan klassen dele ut spørreskjemaet til alle elever i 8.-10. klasse. På denne måten kan elevene få et større grunnlag å vurdere omfanget av flertallsmisforståelser på.

1. HVA ER GJENNOMSNITTSALDEREN FOR SAMLEIEDEBUT I NORGE?

- A. 15 år.
- B. 16 år.
- C. 17 år

2. HVA OPPGIR DE FLESTE UNGE SOM ÅRSÅK TIL DERES SEKSUELLE DEBUT?

- A. Jeg hadde lyst.
- B. Jeg var forelsket.
- C. Vennene mine hadde prøvd det

3. BLANT UNGE, HVORDAN OPPFATTES SOM OFTEST PARTNERE SOM FORESLÅR Å BRUKE KONDOM?

- A. Partneren som foreslår kondom oppfattes som oftest som usexy og mistenkes for å ha en seksuelt overførbart sykdom
- B. Partneren som foreslår kondom oppfattes som oftest som usikker
- C. Partneren som foreslår kondom oppfattes som oftest som ansvarsfull, voksen og selvsikker.

4. HVOR MANGE JENTER/KVINNER BLØR FØRSTE GANG DE HAR SEX I SKJEDEN?

- A. Mer enn 80 %.
- B. Mellom 40 og 80 %.
- C. Under 40 %

5. HVOR MANGE UNGE SIER AT DE ALDRI HAR PRØVD ANALSEX?

- A. 1 av 10.
- B. 7 av 10.
- C. 9 av 10

6. HVOR MANGE JENTER OG GUTTER MELLOM 13 OG 18 ÅR HAR SETT PORNO?

- A. Ca. 9/10 gutter og 1/10 jenter
- B. Ca. 8/10 gutter og 7/10 jenter
- C. Ca. 8/10 gutter og 2/10 jenter

7. HVOR MANGE UNGE MELLOM 13 OG 18 ÅR HAR SENDT NAKENBILDER AV SEG SELV?

- A. 5 %
- B. 13 %
- C. 33 %

8. AV DEM SOM HAR SENDT NAKENBILDER AV SEG SELV, HVOR MANGE JENTER OG GUTTER HAR OPPLEVD Å BLI PRESSET TIL DET?

- A. Ca. 1/10 gutter og 8/10 jenter
- B. Ca. 2/10 gutter og 4/10 jenter
- C. Ca. 3/10 gutter og 2/10 jenter

Kilder: Spørsmål og svar baserer seg på rapportene «Ungdata 2019: Nasjonale resultater» (NOVA), «Barn og medier 2018» (Medietilsynet), «Ung 2006: 15-24-åriges seksualitet» (Sundhedsstyrelsen, dansk studie), og «Sex og Kondom og Sånn» (RFSU, nordisk studie).

FLERTALLSMISFORSTÅELSER

Det at man som ung tror at de fleste andre unge har en bestemt adferd – for eksempel når det gjelder sex – som ikke har hold i virkeligheten, kalles for "flertallsmisforståelser". En flertallsmisforståelse kan for eksempel være at man tror de fleste unge debuterer seksuelt før de fyller 16, mens undersøkelser viser at den gjennomsnittlige alderen for seksuelle debut er 17 år. En slik flertallsmisforståelse kan gi unge en opplevd forventning om at de skal ha sex før de har fylt 16 år.

HAR DU HØRT OM UNG.NO?

Gå inn på www.ung.no hvis du har spørsmål om kropp, sex, følelser, seksualitet eller prevensjon. Her kan du få svar - både gjennom spørretjenesten, telefon, Youtube, Facebook og Snapchat. Ung.no er det offentlige informasjonskanal for ungdom.

GRUPPEARBEID

Spørsmål til resultatene fra spørreundersøkelsen om unge og sex:

- Hvilke fakta om unge og sex overrasket dere mest, og hvorfor?
- Hvilke fakta om unge og sex overrasket dere minst, og hvorfor?
- Har dere eksempler på at halvparten eller flere av elevene i klassen har forestillinger om unge og sex som avviker fra det som undersøkelsen forteller om unge og sex? Hvis ja, hva tror dere det skyldes?
- Hvilken betydning tror dere flertallsmisforståelser for eksempel om unges seksuelle adferd kan ha for unges adferd når det gjelder sex og seksualitet?
- Hvordan tror dere at flertallsmisforståelser oppstår?
- Hvilke eksempler på flertallsmisforståelser om unge og sex tenker dere at det finnes blant unge?
- Hva kan man gjøre for å forhindre at det oppstår flertallsmisforståelser der man tenker og tror noe om andre unge, som ikke har rot i virkeligheten?